

Hifa-Ro

INFO

2005
anul III évf.
nr. 12 szám
Trimestrul IV negyedév

Segítség Mindenkinék - Ajutor pentru Toți

A Hifa-România Segítség Mindenkinék Egyesület negyedévi ingyenes hírlapja - Ziarul trimestrial gratuit al Asociației Hifa-România Ajutor pentru Toți

AMENNYIBEN TAGJA SZERETNE LENNI
EGYESÜLETÜNKNEK, VAGY
TÁMOGATNI SZERETNE TERVEINKET,
VEGYE FEL VELÜNK A KAPCSOLATOT!

DACÁ DORÍTI SÁ FITTI MEMBRU AL
ASOCIAȚIEI NOASTRE, ȘI SĂ NE AJUTĂȚI
ÎN REALIZĂRILE PROIECTELOR
NOASTRE, SĂ NE CONTACTAȚI!

bízta. A történetben láthatjuk, hogy két szolga megkészszerelte vagyonát, a harmadikkal kapcsolatban lássuk, mi is történt: *Végre jött az is, aki csak egy talentumot kapott és így szól: Uram, tudtam, hogy szigorú ember vagy: aratsz, ahol nem vetettél, és gyűjtesz, ahol nem szórtál. Ezért félelmemben menten a földbe ástam talentumodat. Itt van, ami a tiéd. Te haszontalan lusta szolga! - kiáltott rá ura, tudtad, hogy ott is aratok, ahol nem vetettem, és gyűjtök, ahol nem szórtam? Oda kellett volna adnod pénzedet a pénzváltóknak, hogy hazatérve kamatosztul kapjam vissza a magamét. Vegyétek csak el tőle a talentumot, és adjátok annak, akinek tíz talentuma van! Mindannak ugyanis, akinek van, még adnak, hogy bővelkedjék; akinek pedig nincsen, attól még azt is elveszik, amije van. (Mt 25,24-29)*

Ennek a történetnek az alapján megtudjuk, hogy Isten mit is gondolt arról, amink van, amit tulajdonképpen Tőle kaptunk, az Ő vagyonából. „Mid van, amit nem kaptál?” kérdi Szent Pál a korintusiakhoz (7/4) írt levelében. Ez valóban így van, és ez nagy felelősséget jelent mert ugyanitt azt írja „Ki tesz téged másnál különbbé?” és „Ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” Tudatosult-e bennünk az, hogy megajándékoztak vagyunk? Hogy életünk, tehetségeink és minden, amink van Istentől kapott ajándék? Mindebben az a csodálatos, hogy ezeket az ajándékokat nem készen kaptuk, hanem Isten ránk, illetve szabad akaratkunkra bízta, hogy fejlesszük, formáljuk. Most pedig gondolkodjunk el azon, hogy általában, csak egy 24 óra alatt, hányszor érzünk indíttatást arra, hogy megtegyünk valamit, és nem tesszük meg: visszafojtott mosolyok, tettek, ki nem mondott gondolatok. Ez persze fordítva is érvényes, hányszor nem kellene megtennünk valamit, és mégis megtegyük. Meggondolatlan, sőt néha akarattal elkövetett szavak és tettek, melyek érzésekbe taposnak, életet tesznek tönkre.

Milyen bonyolultnak tűnik is az egész, de rajtunk áll, hogy felismerjük a pillanatot, hiszen Isten mindenkinék megadja a lehetőséget, hogy éljen azzal, amit Tőle kapott. Csodálni való ez a szeretet, mely képes bízni döntésünkben, szabadságunkban, és nem fél attól, hogy nem tökéletes hozzájárulásunkkal, nem sikerül az igazi Arcát tükrözni. Az önzetlen szeretetével képes mellettünk állni és vezetni, ha mindezt megengedjük Neki, illetve elfogadjuk azt. De lássuk a történetet. Érdekes dolgot tudunk meg. Azt, hogy másokat szolgálva, mások felé megnyílván mi „gyarapodunk és gazdagodunk”? Lelkünk formálódik és szépül, ha másokra gondolunk, másokért élünk. Azonban az elmulasztott kibontakoztatások elfojtják azt, ami jó bennünk. Ne féljünk önmagunkat adni és mindazt, amink van, másképp kevesebbek leszünk.

Egy másik érdekes történetet olvashatunk a Szentírásban, amikor Illés a szárazság idején küldetést kap Istentől, hogy felkeressen

Talentumok, amit másokért kaptunk Talente, primite pentru cei de lângă noi

O bine cunoscută povestire putem citi din Sfânta Scriptură, despre acel om care tot ce avea a lăsat robilor săi. Putem vedea că doi dintre robi și-au dublat averea, iar în legătură cu al treilea, să vedem ce anume se întâmplă: *Cel ce nu primise decât un talent, a venit și el, și a zis: "Doamne, am știut că ești om aspru, care seceri de unde n-ai semănat, și strângi de unde n-ai vânturat: mi-a fost teamă, și m-am dus de ți-am ascuns talentul în pământ, iată-ți ce este al tău." Stăpânul său i-a răspuns: „Rob viclean și leneș! Ai știut că seceri de unde n-am semănat, și că strâng de unde n-am vânturat? Prin urmare se cădea ca tu să-mi fi dat banii la zarați, și, la venirea mea, eu mi-aș fi luat înapoi cu dobândă ce este al meu! Luați-i dar talentul, și dați-l celui ce are zece talenți. Pentru celui ce are, i se va da, și va avea de prisos, dar de la cel ce n-are, se va lua și ce are! (Mt 25,14-29)*

Pe baza acestei povestiri ne dăm seama, ce anume gândește Dumnezeu despre talentele noastre pe care le avem, cele pe care de fapt, de la El le-am primit din bogăția Lui „Ce lucru ai, pe care să nu-l fi primit?” întreabă Sf. Pavel în prima scrisoare către corintei (4/7). Într-adevăr așa este, și este o mare responsabilitate, pentru că tot aici mai scrie „Căci cine te face deosebit?” și „Dacă ai primit, de ce te lauzi ca și cum nu l-ai fi primit?” Suntem conștienți de tot ce ne a fost dăruit? Că viața, talentele și tot ce avem, sunt daruri primite de la Dumnezeu? În toate acestea cel mai minunat este, că toate aceste daruri nu le-am primit gata făcute, ci Dumnezeu a lăsat la latitudinea noastră, la liberul arbitru, ca să le dezvoltăm, să-l formăm.

Și acum să ne gândim asupra faptului, că în general pe parcursul a 24 de ore de câte ori simțim un impuls că trebuie să facem ceva, și nu le facem. Zâmbete reprimite, fapte, gânduri nerostite. Acestea pot fi valabile și invers. De câte ori nu ar trebui să facem anumite lucruri, și totuși o facem. Cuvinte și fapte necugetate, de multe ori chiar cu voință, care jignesc sentimente, distrug vieți.

Cât de dificil ne-ar părea totul, dar numai de noi depinde ca să recunoaștem momentul, întrucât Dumnezeu ne dă tuturor posibilitatea să dispunem

Karácsony / Crăciun
Mezei Attila fafaragás / sculptură în lemn

egy özvegyasszonyt, aki majd gondoskodik róla. Az özvegyasszonyt és fiát azonban éhhalál fenyegette, mint mindenkit, akinek semmije sincs, csak egy marék lisztje a szakajtóban és egy kis olaj a korsóban, amit utoljára akart elkészíteni haláluk előtt. Illés azonban bátorította: „Ne félj! Menj, s tedd, amit mondtál; csak előbb készíts belőle egy kis lángost, aztán hozd ki nekem; magadnak és fiadnak csak utána készíts.” Mert azt mondja az Úr, Izrael Istene: A szakajtó ne ürüljön ki, a korsó ne apadjon el addig, amíg az Úr esőt nem hullat a földre.” Elment hát és úgy tett, amint Illés mondta. S volt mit ennie neki is, fiának is. A szakajtó nem ürült ki, és a korsó nem apadt ki az Úr szava szerint, amelyet Illés által hallatott.” (1Kir. 17, 13-16) Ebben a történetben is azt látjuk, hogy Isten mindig arra hív, hogy abból a kevésből is adjunk, amink van, sőt odaadjunk mindent, azzal szolgálva embertársainkat, amink van. Ha nem félünk megnyílni embertársaink felé megfélemlítve önmagunkról, olyanná formál bennünket, mint azt a korsót, ami soha nem apadt ki. Ellenkező esetben előbb-utóbb elveszítjük azt, és már nem lesz energiánk meglátni a fényt a sötétben. Legyünk készenlétben, nyitottak, hogy felismerjük életünkben a tettek idejét.

És mégse ez legyen az indíték arra, hogy kilépjünk önmagunkból, hanem az ösztönözzön bennünket, hogy Istent dicsérhetjük életünkkel itt és most, ahol egyre többet bíz ránk, amiért kevésben is hűek voltunk, s majd egykor a nagytalálkozásra látni fogjuk Isten ránk mosolygó Arcát, amint azt mondja, menj be Urad örömébe.

Simon Judit-Gy.

A csendben ismered fel, hogy mit kell tenned!

În liniște îți recunoști obligațiile!

de ceea ce am primit de la El. O iubire care este în stare să aibă încredere în decizia noastră, libertatea noastră și nu se teme că prin contribuția noastră imperfectă, nu vom reuși să oglindim fața Lui adevărată. Este în stare să stea lângă noi și să ne conducă cu iubirea lui necondiționată, dacă îi permitem să o facă și acceptăm această iubire

Dar să revedem povestirea. Aflăm un lucru interesant, și anume că servind pe alții, exteriorizați către ceilalți noi ne îmbogățim! Sufletul nostru se formează și devine mai frumos, dacă ne gândim și la ceilalți și trăim pentru ei. Însă faptele omise reprimă tot ce este mai bun în noi. Să nu ne temem ca să ne dăm pe noi înșine, și tot ce avem, altfel noi vom fi mai puțini.

O altă povestire interesantă din Sfânta Scriptura este povestea lui Ilie în vremea secetei, când a primit de la Dumnezeu sarcina de-a merge în Sarepta, unde să întâlnească o văduvă care să-l hrănească. Însă văduva împreună cu fiul său era amenințat cu foamete, cum și toți ceilalți care nu aveau nimic decât un pumn de făină într-o oală și puțin untdelemn într-un ulcior, pe care vroia să-l pregătească pentru ea și fiul său, înainte de-a muri. Dar Ilie l-a încurajat: „Nu te teme, întoarce-te și fă cum ai zis. Numai pregătește-mi întâi mie cu untdelemnul și făina aceea o mică turtă, și adu-mi-o, pe urmă să faci și pentru tine și pentru fiul tău. Căci așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Făina din oală nu va scădea și untdelemnul din ulcior nu se va împuțina până în ziua când va da Domnul ploaie pe fața pământului.” Ea s-a dus, și a făcut după cuvântul lui Ilie. Și multă vreme a avut ce să mănânce ea și familia ei și Ilie. Făina din oală n-a scăzut, și untdelemnul din ulcior nu s-a împuținat, după cuvântul pe care-l rostise Domnul prin Ilie. (1Kir.17,8-16). Și în această povestire vedem că Dumnezeu întotdeauna ne cere ca să dăm din puținul pe care-l avem, chiar să dăm totul, ajutându-i pe alții cu ce avem. Dacă nu ne este teamă să ne întoarcem către ceilalți uitând de noi, El ne va forma întocmai ca vasul care nu se golește niciodată. În mod contrar vom pierde și nu vom mai avea energie să vedem lumina, în întuneric. Să fim pregătiți, deschiși pentru a recunoaște în viața noastră momentul faptelor.

Și totuși nu asta să fie motivația ca să ne exteriorizăm, ci ceea ce ne încurajează să fie faptul că pe Dumnezeu îl slăvim cu viața noastră aici și acum, unde tot mai multe ne sunt încredințate, pentru care și în puține am fost credincioși, iar cândva la marea întâlnire vom vedea fața lui Dumnezeu zâmbind și spunându-ne, intră în bucuria stăpânului tău!

Simon Judit-Gy.
Traducere Györfi Júlia

♦♦♦♦♦

Az idő múlik, az emlékek megmaradnak Vremea trece, amintirile rămân VII.

(folytatás az előző számból)

Minden alkalommal, amikor a június közeledett és tudtam, hogy a szüleim utánam fognak jönni, nagyon ellentmondásos érzelmeket éltem át. Egyrészt nagy boldogságot, hogy újra otthon lehetek a szeretteimmel, másrészt viszont ugyanazt a nagy szomorúságot, hogy el kell válnom mindazoktól a csodálatos emberektől, akiktől megtanultam azt, hogy akármilyen nagyok is a nehézségek, soha nem szabad a fejedet lehajítani a sors előtt, amely annyi megpróbáltatás elé állít különböző próbák által, de melyeken eddig még minden alkalommal túljutottam, ezeknek a körülöttem levő embereknek felértékelhetetlen segítségével, és akiknek sohasem tudom eléggé megköszönni mindazt, amit értem tettek és tesznek, mind-

(continuare din numărul anterior)

Íntotdeauna când se apropia luna iunie și știam că trebuie să vină părinții după mine, trăiam un amalgam de sentimente contradictorii, pe de o parte imensă bucurie că mă întorc acasă la toți cei dragi, iar pe cealaltă parte la fel de imensul regret că mă despărțeam de acei oameni minunați alături de care am învățat un lucru esențial, acela că indiferent de greutate, nu trebuie să las niciodată capul plecat în fața destinului, un destin ce de atâtea ori mă pune la încercare prin cele mai diferite și perfide „probe”, peste care trec însă de fiecare dată, asta și cu ajutorul de neprețuit acordat de toți cei din jurul meu, cărora nu aș putea să le mulțumesc niciodată îndeajuns pentru tot ce au făcut și fac pentru mine, fiecare după cât a putut sau a vrut. La fel s-a întâmplat și atunci

egyik amennyit tudott és akart. Ugyanigy történt 1987-ben is. Andival jöttem utánam, aki egy aranyos kis dundi gyerek volt, gyönyörű természetes fürtökbe hulló hajjal, és akiről mindenki azt hitte, hogy lány. Mint minden gyerek, nagyon csintalan volt és kíváncsi, kíváncsisága mely akkor is megnyilvánult, amikor anyuval együtt mentek vásárolni egy szupermarketbe, ahol megpróbálta szegény anyut meggyőzni, hogy megvegye neki mindazt, amit ő a kosárba kívánt pakolni, és ha ez nem sikerült, olyan keservesen kezdett el sírni, mintha nagyon megütötte volna magát.

Mindaz, amit abban az időszakban megéltem, egy „lemezen” van eltárolva a fejembe, és valahányszor menekülni szeretnék ebből a sötét és unalmas jelenből, megnyomom a képzeletbeli „start” gombot és elkezd minden újra lejátszódni az eszemben, mint egy film, amelynek a főszereplője én vagyok. Miután hazaérkeztem az annyira szépséges Beszterce megyei tájakra, Rodna községbe, (egy község, amelyre nagyon büszke vagyok, és megtisztelő számomra, hogy ott születtem és élek, ahol élt és él nagy része a családomnak és rokonaimnak) az életem nagy változásokon ment át, abból a szempontból, hogy, sajnos, egy mindennapi rutinná alakult, mert már nem volt meg az a mindennapos programom, amelyet annyira megszoktam; mindazáltal, hogy apám készített nekem néhány szerkentyűt, melyek segítségemre legyenek a fizikai rehabilitációm folytonosságában azért, hogy amikor visszamegyek a szanatóriumba, ne legyek teljesen béna. Ha abban a hét hónapos (júniustól-januárig) időszakban a három-négy év leforgása alatt, amit itt az országban töltöttem, megvolt az a kitartásom, ami szükséges volt a felkészítésre, sajnos, itt önkritikát kell tartanom, hogy miután már nem maradhattam ott az előrehaladott korom miatt, a kényelem csapdájába estem. Kényelem, amely végül az egyetlen sajnálatos és várható eredményhez vezetett: a tolokocsi, mely által élösködő, mások számára teher lettem, nem téve egyebet, csak butítva magam, egész nap ültem az „agyakat kimosó TV előtt! Két évig, a hazatérésem után még szoros kapcsolatot tartottam a magyarországiakkal levelek és képeslapok által, de utána, mostanra már egy érthetetlen butaság miatt, megszakítottam a kapcsolatot mindazokkal az emberekkel, akik oly sokat jelentettek egykor és jelentenek most is számomra.

Milyenek voltak a '80-as évek a román nép számára, nagyon nehezen magyarázható meg a következő generációnak, és amikor ezt állítom, gondolok először arra, hogy paradox módon vagy nem, az akkori élet, tele olyan eseményekkel, amelyek végül nagy változásokat hoztak az évtized végére, valamiféle jólétet biztosított a munkásnép részére, amely egyrészen mégiscsak könnyebben meg tudott engedni magának bizonyos dolgokat, másrészt pedig olyan időszak volt, amikor a Ceaușescu által vezetett kommunista diktatúra egyre fokozatosabb és aberánsabb lett. Be kell vallanunk, hogy bármilyen nehezen is élünk ma, azok az idők '84-'85 olyan megalázó évek voltak, amikor mindenféle, egy normális társadalomban megalázó dolgoknak számító eszközökhöz kellett folyamodnunk a megélhetésért, de pontosan ez a harc erősítette meg a lelünk, hogy felismerjük az emberi civilizáció igazi értékeit.

Tengődtünk a mocsárban, ahol az egyedüli vigasz a művelődés volt. Függetlenül attól, milyen formában volt az kifejezve, film, színdarab, vagy legfőképpen szépirodalom, mert mi románok általában jobban el voltunk szigetelve, olyan értelemben, hogy korlátozott volt a tömegkommunikáció.

când au venit după mine în anul '87. Au venit cu Andi ce era o mare figură de copil, așa mai dolofan, ce avea niște bucle de păr naturale de toată frumusețea, încât toată lumea credea că este fetiță. Ca orice copil, era foarte neastâmpărat și foarte curios din fire, o curiozitate ce a ieșit în evidență și atunci când fiind împreună cu mama la cumpărături într-un supermarket, el tot încerca s-o convingă pe biata mama să cumpere absolut tot ce punea el în cărucior, iar dacă aceasta-i spunea că nu e voie, începea să plângă de parcă se lovise extrem de rău.

Tot ce am trăit atunci în aceea perioadă este bine stocat pe o „dischetă” din capul meu, iar ori de câte ori simt nevoia de a mai evada puțin din acest prezent obscur și plictisitor, apăs pe acel imaginar buton „start” și totul începe să se deruleze în minte ca și când aș vedea o peliculă a cărui rol principal îl dețin.

Odată ajuns acasă pe atât de frumoasele meleaguri ale județului Bistrița-Năsăud, în comuna Rodna, o comună unde sunt mândru și onorat că m-am născut și că trăiesc, unde au trăit sau trăiesc o bună parte din familie și rude, viața mea a cunoscut desigur schimbări majore în sensul, că, din păcate, a devenit o rutină cotidiană din cauza că nu mai aveam acel program cu care eram obișnuit acolo cu toate ca tata mi-a făcut unele obiecte, ca să zic așa, obiecte ce trebuiau să mă facă într-un fel sau altul să am o oarecare continuitate în pregătirea fizică pentru ca atunci când mă duceam înapoi la sanatoriu, să nu fiu complet „sclerozat”. Dacă în intervalul celor șapte luni (din iunie până în ianuarie) ai celor trei sau patru ani consecutivi petrecute aici în țară am avut cât de cât acea constantă necesară în pregătire, din nefericire și aici trebuie să-mi fac mea culpă, după ce nu sa mai putut să fiu internat acolo, cauzele fiind legate, mi se pare de vârstă prea mare ce o aveam atunci, am căzut în capcana comodității, o comoditate, ce până la urmă a avut ca unic rezultat lamentabil și previzibil în același timp: scaunul cu roțile, devenind astfel un parazit și o povară în plus pentru cei din jurul meu, nefăcând nimic altceva decât să mă imbecilizez cât e ziua de lungă în fața acestui instrument de spălare a creierelor, televizorul! Dacă în primii doi trei ani după întoarcerea acasă am ținut o legătura destul de strânsă cu cei din Ungaria prin intermediul scrisorilor și a cărților poștale, după această perioadă am întrerupt, dintr-o prostie greu de înțeles acum, orice legătură cu oamenii ce au însemnat și înseamnă încă atât de mult pentru mine.

Anii '80 au fost pentru poporul român în special niște ani greu de explicat pentru generațiile următoare, când afirm aceste lucruri mă gândesc în primul rând, că, paradoxal sau nu viața din acele vremuri marcate de o mulțime de evenimente, ce au culminat cu valul de schimbări politice de la finele decadei, a fost un amestec bizar de o oarecare bunăstare materială pentru muncitorime, care putea cât de cât să-și permită unele lucruri destul de ușor, pe de o parte, iar pe cealaltă parte era o perioadă în care dictatura regimului comunist condusă de Ceaușescu era tot mai accentuată și aberantă, pentru că, trebuie să recunoaștem cu toții, indiferent cât de greu am trăi astăzi, au fost fără îndoială și ani de umilință, mai ales după '84-'85 atunci, când trebuia să apelezi la fel de fel de metode degradante într-o societate normală pentru a supraviețui, dar tocmai această luptă pentru supraviețuire ne-a fortificat spiritele, ajutându-ne să cunoaștem adevăratele valori ale civilizației umane.

Așa am ajuns să ne târâm într-o imensă mocirlă unde singura alinare era așa cum spuneam, cultura, indiferent de modul în care era pusă în valoare ea, prin film, teatru, sau mai ales literatură, asta pentru că noi românii în general fiind mai izolați în sensul că aveam un acces limitat la mijloacele de informare.

Arra voltunk kényszerítve, hogy elmeneküljünk minden olyan dolgokba, ami érték volt, hogy sokat olvassunk és jókat, mert ha az ember ügyesen keresett, talált értékes műveket a világirodalomból. Eléggé hozzáférhető áron voltak, mindenki meg tudta vásárolni és divat volt az, hogy otthon egy igazi könyvtárad legyen tele könyvekkel. Ez volt az egyedüli előnye annak a korszaknak.

1989 volt az az év, amikor a változás szele kezdett el fújni egyre erősebben, átalakulva azután egy teljes viharra, ami elsöpörte a kommunizmust a történelem színpadáról, ugyanis az emberek elméje egyre fáradtabb volt már a sok hazugságtól, kétszínűségtől és megaláztatástól, egyre nehezebben bírva végre eldöntötték, hogy 50 év diktatúra után, kezükbe vegyék sorsukat, és tegyenek valamit.

CotlerCristian Attila

(fordította Györfi Júlia)

♦♦♦♦♦

Életem kálváriája / Calvarul vieții mele *VII.*

(folytatás az előző számból)

Az út mesés volt, a minket kísérő tanárok már nem úgy kezeltek, mint valami betörőket, hanem már barátságosabbak voltak, a kínzómkért minket, hogy aztán az új suliban ne panaszkodjunk, mert csak a dolgát tette, de bevallom, legszívesebben megfojtottam volna.

A liceum egy hatalmas területen feküdt, több kastélyból állt, hosszú kertekkel tele virággal, egy mesebeli élet volt, amit itt eltöltöttem. Itt kaptam az első volános kerekesszéket, amivel még szabadabbá váltam. Itt az ebédet a hálóban fogyasztottuk el, és a fürdőbe sem kellett becsúszkálni. A liciben kevés mozgássérült volt. Nagyon hamar eltelt a jó élet, vakációmát csakis Hunyadon töltöttem a nővéremmel és családjával, voltunk kirándulni, mindenhol magukkal vittek, a sógorom is nagyon sokat foglalkozott velem.

A nyári szünidő hamar elrepült, de a szép emlékek megmaradtak. Egyszer egy szép nap jött Irén:

- Rossz hírem van a számodra, közölnöm kell veled, a régi suliba méssz vissza.

Nem is lehet kifejezni, hogy milyen kellemetlenül érintett a hír, majd gutaütést kaptam. Istenem, mit vétettem, hogy ennyire versz, minnek kell visszamenjek oda, mikor a liciben olyan ragyogó volt minden. Hát ilyen a sors, az idő közeledtével mind gyorsabb lett a szívverésem, annyira elkeseredtem, és tettem ilyen - olyan kérdéseket.

Hát itt vagyok, talán nem is biztos, hogy átélem a 7. osztályt, de az Isten jó, és csak megleszek valahogy. Egy hét után jön az osztályfőnöknő:

- Anti, van egy jó hírem, de kérlek, egyelőre titok maradjon. Úgy beszél, hogy megint máshol fogtok tanulni, elhelyeznek egy másik városba, a neve Câmpulung Mușcel.

- Hurra!- kezdtem ordítani az örömtől.

Pár nap múlva a hír igaznak bizonyult, hálát adtam Istennek, hogy ismét megszabadultam attól a rémes helytől.

Az utat busszal tettük meg a Transzfogarason, amit a mai napig sem felejtettem el, sokszor visszagondolok, hogy mennyire féltem azon a sok kanyargós úton, meg csúcsról, amikor lenéztem a völgybe, mintha a felhőben jártunk volna. Megérkezésünkkel már jól esteledett, nehezen kaptuk meg a várva várt új helyet, ami szintén egy liceum volt az Aro-gépkocsigyár mellett. A folyosón a következő felirat fogadott: „Ide tanulni jöttetek, és nem szerelmet kötni” - elgondolkodtam, de nem tudtam, mire véljem a szöveget, de reggel minden világos lett előttem: a liciben rengeteg lánydiák volt és kevés fiú.

Eram forțati de împrejurări să ne refugiem în tot ce înseamnă valoare, în speță să citim foarte mult și bun deoarece se găseau, dacă știai să cauți, multe capodopere ale literaturii universale, erau printre cele mai ieftine mărfuri, astfel oricine putându-și permite să le cumpere și era adevărata modă să ai acasă o bibliotecă plină de cărți, acesta a fost unul din puținele beneficii ale acelor vremuri.

1989 este anul în care vântul schimbării a început să bată tot mai puternic, transformându-se treptat într-o adevărată furtună ce a măturat de pe scena istoriei comunismul, ce era tot mai greu de suportat de oameni, ale căror minți erau din ce în ce mai obosite de atâtea minciună, ipocrizie și umilință, așa că au hotărât că este în sfârșit timpul, după aproape 50 de ani de totalitarism, să-și ia destinul în propriile mâini și să facă ceva.

CotlerCristian Attila

(continuare din numărul anterior)

Drumul a fost minunat, profesorii care ne-au însoțit nu se mai purtau cu noi ca și cu niște delinvenți, au fost mai prietenoși. Îngrijitorul meu a cerut, ca în școala cea nouă, să nu ne plângem pentru că el și-a făcut doar datoria. Recunosc că aș fi vrut să-l sugrum.

Liceul era situat pe un teren mare și consta din mai multe clădiri ca niște castele, cu grădini lungi și pline cu flori. Viața petrecută aici era ca într-o poveste. Aici am primit primul meu cărucior cu volan, cu care eram mult mai independent. Aici puteam lua masa în dormitor, și nici în baie nu trebuia să ne târâm. În liceu erau puține persoane cu handicap locomotor. A trecut foarte repede viața bună de aici, vacanța mi-am petrecut-o la Hunedoara cu sora mea și familia ei, cu care am mers în excursii. Mă luau cu ei peste tot, cumnatul meu se ocupa foarte mult de mine. Vacanța a trecut foarte repede, dar amintirile frumoase au rămas.

Într-o zi a venit sora mea Iren și mi-a spus:

-Am o veste rea pentru tine, trebuie să te întorci la vechea școală.

Nici nu se poate exprima în cuvinte, cât de rău m-a atins această veste. Doamne, cu ce am greșit că așa mă pedepsești, de ce trebuie să mă întorc acolo, când aici în liceu totul este atât de frumos? Cum trecea timpul, inima îmi bătea tot mai tare, eram atât de disperat, și aveam fel de fel de întrebări. Asta este soarta, poate nici nu reușesc să supraviețuiesc în clasa a șaptea, dar Dumnezeu e bun și mă va ajuta cumva.

După o săptămână a venit diriginta mea:

- Anti, am o veste bună, dar te rog deocamdată să rămâni un secret. Se zvonește că iarăși veți învăța la o altă școală. Veți fi mutați la Câmpulung Mușcel.

- Hurra!- am început să strig de bucurie.

Peste câteva zile, vestea a devenit realitate, și eu am mulțumit lui Dumnezeu că am scăpat de locul acela îngrozitor.

Drumul l-am parcurs cu autobuzul pe Transfăgărășani, nici până azi nu am uitat. Deseori îmi amintesc cât de mult mă temeam pe drum în curbele acelea, și atunci când mă uitam jos în vale, aveam impresia că umblam printre nori.

Era seară când am sosit, și cu greu am găsit locul mult așteptat care era tot un liceu, situat lângă fabrica Aro. Pe coridor ne aștepta următorul citat: „Aici ați venit să învățați, și nu să vă îndrăgostiți” - atunci încă nu mi-am dat seama ce vrea să însemne, dar dimineața totul a devenit foarte clar. În liceu erau foarte multe fete și băieți mai puțini.

Az első este már volt egy kis incidensem - neki fogtunk cigizni, mire olyan füst lett a szobában, hogy alig láttuk egymást. Erre az ajtóban termett egy kis kövér nő, és úgy ordított, mint egy sakál, kezd nekem össze-vissza fenyegetőzni, hogy kidob a suliból, meg ilyesmi. Mondom az osztálytársamnak:

- Kérlek, add ide azt a seprűt a sarokból.

Kézbe kapva a szóban forgó tárgyat, átnyújtottam a hölgynek mondván: - Csinálja meg a szektorát, sepperje fel ügyesen a szemetet és szálljon le rólunk, nem engedem meg az utolsó sepregetőnőnek, hogy ordibáljon rám, nekem elegendő van már.

- Mit mondtál? Mi vagyok én? - na majd meglátod, hogy ki vagyok! - és az orrom elé nyomta az igazolványát.

- Én vagyok az igazgatónője ennek a líceumnak! Nahát, mondanom sem kell, hogy szinte hanyatt vágtam magam, de nem is annyira a meglepetéstől, mint a poftól, ami azután jött. Azonnal bocsánatot kértem mondván, hogy az öltözéke és viselkedése miatt történt a tévedés, de már késő volt.

Itt már nem voltam olyan szabad, mint Nedele-án, mert szigorú volt a kis boszorka, és nem volt annyi jó lelkű diák sem, mint oda túl, de sokkal jobb volt, mint a „börtönben”, vagyis Juc-on. Ebben a szép városban is volt jó és rossz élményem, talán egyet kiragadnék a sok közül.

Egy szombat délután hozzám jön egy licis srác, kérdi, - nem jössz ki a városba, megyünk pár haverrel az almásba, mutassuk meg milyen szép. Hát, dehogy nem. Betesznek a tolószékbe és irány a város, na meg az almáskert, ami bizony be volt zárva.

- Ne búsulj, mondta, van nekünk egy helyünk, ahol beviszlek téged is.

Hát bent vagyunk az almásban, a többiek lopják az almát mondván, hogy az őr ügyis messze van, a túlsó felén a kertnek. Igen ám, de a kutyák megéreztek az idegen szagot, és vészes ugatással közeledtek mire a többiek elfutottak, és engem otthagytak. A mai nap is borzongok, ha ebet látok, mindig eszembe jutnak azok a kutyák. Ha nem siet az őr utánuk, talán engem össze is rágnak. Szóval az őr hívta a rendőroket. Jöttek a zsaruk, engem kivallattak, aztán visszavittek a suliba. Bizony nem virágosóval fogadtak, a diri nem hibáztatott engem, de a többiek nagyon ki voltak rám, mert elárultam őket, de hát nem volt mit tegyek, a hülye is rájött volna, hogy én egyedül tolószékkel nem mehettem oda.

Akkoriban nagyon sokat cigarettáztam, és amikor adódott, belenéztem a pohár fenekére is, mikor bánatomban, mikor a barátokkal. A cigiért sokszor meg voltam büntetve, mindig azzal fenyegettek, hogy megnyírnak kopaszra, hát egye fene, úgy is voltam én eleget kopasz. A 7. iskolaév is eltelt, nem olyan fényesen, mint ahogy én elképzeltem, voltam párszor jól megverve, anyanyelvem miatt, és azért a szóért, hogy „BOZGOR”, amit soha nem tudtam lenyelni. A nyári szünidőt falun töltöttem, semmi új nem történt. Apám mikor többet dolgozott, mikor többet ivott, ahogy a kedve tartotta. Augusztus közepén voltunk kirándulni a nővéremmel Szovátán, a Szent Anna-tónál és sok más helyen. *(folytatjuk)*

Berecki Antal

Încă din prima seară am avut un mic incident – într-o cameră ne-am apucat de fumat, și în camera noastră sa făcut un fum că nu ne mai vedeam. În ușa a apărut o femeie grasuță și scundă, care a început să țipe la noi și să mă amenințe că mă va da afară din școală. Am spus către colegul meu:

- Dă-mi, te rog mătura din colți!

Am luat mătura și am întins-o către femeie spunându-i:

- Vezi-ți de sectorul dumatăle, fă curățenie și nu te mai lua de noi. Nu permit unei femei de serviciu să urle la mine! M-am săturat!

- Ce-ai spus? Cine sunt eu? - Ai să vezi tu cine sunt eu! - urla în fața mea, și mi-a arătat legitimația ei. - Eu sunt directoarea acestei școli!

Cred că nici nu trebuie să spun, că am căzut lat, dar nu atât de mirare, cât de palma care a urmat după. Imediat am cerut iertare explicând, că datorită vestimentației și a comportamentului dânei, s-a produs confuzia, dar era deja prea târziu.

Aici nu mai aveam atâtea libertate ca la Nedele, era foarte severă directoarea, și nici elevii nu erau atât de drăguți ca acolo, dar totuși era mult mai bine ca la „închisoare”, adică la Juc.

În acest oraș frumos am avut experiențe atât bune cât și rele. Aș povesti doar una dintre ele.

Într-o zi de sâmbătă după amiază a venit la mine un coleg și mă întreabă, - nu vii în oraș? Mergem în livada de mere cu câțiva prieteni, să ne arate cât este de frumos.

- Da, cum să nu! M-au pus într-un scaun cu roțile și ne-am dus în oraș, cât și în livadă, care din păcate era închisă.

- Nu fi supărat, avem noi un loc unde să intrăm, și te luăm și pe tine cu noi. Eram în interiorul livezii, ceilalți au început să fure mere spunând că paznicul este în capătul celălalt al grădinei. Însă câinii au simțit imediat prezența noastră, și au început să alerge către noi lătrând amenințător. Prietenii au fugit, iar pe mine m-au lăsat acolo. Și în ziua de azi mă îngrozesc, când văd un câine, aducându-mi aminte de acele câini. Dacă paznicul nu se grăbea în urma lor, cred că mă mâncau. Paznicul a chemat polițiștii, care după ce m-au interogat, m-au dus înapoi la școală.

Acolo nu am fost primit cu flori, însă directoarea nu ma învinovățit pe mine, dar ceilalți s-au supărat pe mine pentru că i-am trădat, dar nu aveam altă soluție întrucât oricine și-ar fi dat seama că nu am putut merge acolo singur într-un scaun cu roțile. În perioada aceea fumam foarte mult, și când aveam ocazia obișnuim să și beau, când din supărare, când cu prietenii. Am fost pedepsit deseori pentru fumat, și amenințat că voi fi tuns chel, dar nu ma afectat, fiind de multe ori chel.

A trecut și clasa a șaptea, dar nu atât de strălucitor cum mi-am propus eu. Am fost bătut de câteva ori și pentru limba mea maternă cât și pentru cuvântul „BOZGOR” ceea ce nu am putut înghiți niciodată.

Vacanța de vară l-am petrecut la țară, nu s-a întâmplat nimic nou. Tata când muncea mai mult, când bea mai mult, așa cum avea el chef. În mijlocul lunii august am fost în excursie cu sora mea la Sovata, lacul St. Ana și în multe alte locuri. *(vom continua)*

Berecki Antal

Traducere Györfi Júlia

Márta

Már néhány napja tél van. Olyan lett a járda estére, akár a korcsolyapálya. Nagy erőfeszítésembe kerül úgy haladni, hogy oda ne verjem magam a kövezethez. „Kibírhatatlan egy állapot!” – morgolódok magamban. Közben megtalálom azt a tömbházlakást, amelyben Kalló Márta lakik.

Magas lépcsőfokok, korlát nincs. A környezet a legkisebb mértékben sincs tekintettel a gyerekkocsit toló kismamákra, idősekre, kerékpárosokra. És hogy itt esetleg egy mozgássérült embertársunk is lakik, azt aztán végképp senki nem gondolhatná. Pedig itt lakik már évtizedek óta ennek a Tudor negyedbeli tömbháznak a második emeletén.

Én csengetek, ő pedig ajtót nyit és betessékel. Hihetetlen magabiztosság, határozottság és erő sugárzik belőle. Rácsodálkozom sürgetésére, ahogy pillanatok alatt kávét meg süteményt táal fel. És közben vidáman mesél.

„Valamikor nem így mozogtam, mint most, hajaj... A testvéremmel örököké az ágak hegyén járkáltunk. Felmásztam a cseresznyefára és ott énekeltem, mint egy pacsirta. Kihallatszott az utcára. Edesanyám féltett, hogy nehogy beleessem onnan fentről a befedetlen kútba. Mennyit mondogatta, hogy: Mártika, gyere le onnan! Aztán be is fedték a kutat, mert engem nagyon féltettek a szüleim.”

Márta Kerelőszentpálon született 1956-ban. Születésekor sérült meg az egyik forgója. A ficamot csak hét hónapos korában fedezték fel. Hiába volt gipszágyban 9 hónapig, már nem sokat javulhatott. Később 11-12 évesen a másik forgója is szintén megsérült. Mindezek ellenére most 49 évesen is segítség nélkül jár, sürgő – forog, dolgozik megállás nélkül.

Szinte lélegzetelállva hallgatom a történeteket, melyek egy kiteljesedésben lévő kerek és boldog élettörténeté állnak össze. Seholy nincs szó sorssal szembeni elégedetlenkedésről, vagy feldolgozatlan kérdésekről. Életének szomorú eseményeit is a maguk természetességében mondja el. Nem szépítgetve, nem dramatizálva, hanem éppen olyan egyszerűen, mint ahogy azok megtörténtek.

„A X. osztályt Radnóton végeztem. Mondtam a szüleimnek, hogy be szeretnék iratkozni a Készruhágyárba. Ők persze hallani sem akartak róla, mert nagyon féltettek engem. Én azt mondtam, hogy nem fogok otthon ülni, mint a börtönben, hanem én is dolgozni akarok, mint bárki más.”

Így Márta nagyon fiatalon dolgozni kezdett. Egy év ingázás után úgy döntött, hogy Marosvásárhelyre költözik albérletbe, a Gyár utcába. Ebben az időszakban ismerte meg férjét, aki parajdi születésű volt.

„Nagyon féltem a férjhezmenéstől, hisz tudtam, hogy a szülés nagyon meg fog viselni. Szülés után a forgóim új helyet kellett találgatni maguknak, én pedig mindkét szülés után újra kellett tanuljak járni. Aztán tudtam, hogy milyen nehézséget fog számomra jelenteni a gyerekevel. Az orvos is figyelmeztetett az első szüléskor, hogy nem biztos, hogy egy második szülés után is ismét fogok tudni járni. A férjemmel is nagyon sokat vitakoztunk, de a fiam születése után 9 évvel mégis úgy döntöttem, hogy lesz, ami lesz. Így aztán megszületett a kislányom.”

Mindkét gyerek csípőficammal született, és mindkettő hámban volt. Mártának mégis sikerült két egészséges gyereket gondozni, fölnevelni és tanítani szinte egyedül, hisz 1992-ben elvesztette a férjét. Jelenleg Márton mérnök és egy jól működő vállalat alkalmazottjaként dolgozik. Noémi pedig jövőre érettségizik az Unirea liceumban.

„Nem akartam betegnyugdíjba vonulni, mert szerettem dolgozni járni. 1994-ben mégiscsak az orvos tanácsára kértem nyugdíjaztatásomat. Azt mondta, hogy még kicsik a gyerekek, és nagyon fontos, hogy az egészségemre vigyázzak. Mi lesz, hogyha

A sosit iarna de câteva zile. Trotuarul a devenit alunecos ca un patinoar. Îmi este greu să merg fără să nu cad. „Ce situație insuportabilă!”

Între timp ajung la blocul unde locuiește Kalló Márta.

Trepte înalte, fără balustradă. Împrejurimea blocului nu este adaptat nevoilor celor în vârstă, a mamicilor cu copii în cărucior sau a bicicliștilor. Nimeni nu ar crede că în acest bloc locuiește o persoană cu deficiență locomotorie. Marta locuiește aici de decenii în acest bloc la etajul II.

Sun la ușa apartamentului. Ea mă invită înăuntru. Este hotărâtă și sigură de sine. Sunt uimită de repeziciunea de care dă dovadă în timp ce mă servește cu cafea și prăjitură. Este veselă și povestește cu entuziasm.

„Cândva mă mișcam mult mai bine. Când eram copii, cu fratele meu ne-am cățarat în vârful copacilor. Eu aveam obiceiul să mă cățăr în cireș și să cânt. Stăteam acolo sus între crengi ore întregi cântând ca o ciocârlie. Mama mă certa, să mă dau jos. Se temea să nu cad în fântâna care era sub cireș și era neastupată. Părinții mei erau întotdeauna foarte îngrijorați pentru mine.”

Marta s-a născut în satul Sânpaul în anul 1956. Ea a suferit o luxație congenitală de șold unilaterală, care a fost descoperită abia la 7 luni. Degeaba a fost tratată timp de 9 luni în orteză, șansele de vindecare erau deja minime. Când avea 11-12 ani din cauza unei căzături luxația a devenit bilaterală. Totuși Marta chiar și acum la 49 de ani merge fără nici un ajutor, lucrează cu o ritmicitate neîntreruptă. Ascult cu o tăcere uimită vorbele ei. Din întâmplările ascultate din ce în ce mai mult se conturează o viață bogată și fericită, din care lipsește cu totalitate nemulțumirea ori revolta față de soartă. Chiar și evenimentele cele mai triste sunt povestite cu o simplitate nemaipomenită.

„Am terminat clasa a X-a în orașul Iernut. Am spus părinților mei, că doresc să mă înscriu la Confecția Mureșul. Ei nici nu au vrut să audă despre acest plan de-al meu. Eu am spus, că nu am intenția să-mi petrec toată viața între patru pereți ci doresc să lucrez ca și oricare alt om.” Astfel Marta a început să lucreze la Confecția Mureșul foarte tânără. După un an de navetă a hotărât să se mute la Târgu Mureș. A locuit pe strada Fabricii în chirie. Și-a cunoscut viitorul soț în această perioadă.

„Mi-a fost foarte frică întotdeauna când mă gândeam la măritat. Știam, că îmi va fi foarte greu să nasc copii. După ce am născut trebuia să învăț din nou să merg. Apoi știam că îmi va fi și mai greu să-mi cresc copii. Chiar și medicul m-a atenționat. Mi-a spus să mă mulțumesc cu un singur copil pentru că s-ar putea ca după cea de-a doua naștere să nu mă mai mișc din pat. Am avut multe discuții și cu soțul meu pe această temă. Totuși eu am decis să fie ce va fi și am mai născut după 9 ani o fetiță.”

Cei doi copii s-au născut și ei cu luxație congenitală de șold și amândoi au fost câteva luni în orteză. Marta a reușit să crească și să educe doi copii sănătoși aproape singură pentru că în anul 1992 și-a pierdut soțul. În prezent Marton este inginer și lucrează la o firmă bucureșteană. Noemi va termina anul viitor la Liceul Unirea.

„Nu am vrut să accept pensia de boală deoarece îmi plăcea să lucrez, să mă mișc, să fiu între colegi. Totuși în anul 1994 am optat pentru pensia de boală ascultând de sfatul medicului. Atunci au apărut noi legi. Mi-a spus că nu are rost să pierd o ocazie atât de bună. Trebuia să mă gândesc la copiii mei. A fost o perioadă foarte grea. Mă mir cum am putut să rezist singură.”

Marta aparține de comunitatea bisericii romano-catolice de pe strada Evreilor Martiri. A participat des la activitățile comunității (Liga Femeilor). Aceste întâlniri au ajutat-o foarte mult să treacă peste momentele cele mai grele din viața ei. Totuși câteodată simțea parcă prezența ei îi încetinea pe ceilalți în timpul unor drumeții sau excursii.

elszalasztom az új törvény adta lehetőségeket, ki tudja, mikor sikerülne ismét a nyugdíjaztatásom? Nagyon nehéz időszak volt. Nem is tudom, hogy bírtam ki.”

Márta a Cserealji Római Katolikus közösség tagja. Számára a Nőegyletbe való tartozás nagy segítséget jelentett abban, hogy le tudja küzdeni a 92 utáni nehéz esztendőket. Mozgási nehézségei nem gátolták meg abban, hogy ne vett volna részt a kirándulásokon, rendezvényeken. Mégis voltak adott pillanatok, amikor úgy érezte, hogy jelenlétével fêkezi társait. Így történt, hogy a 2000 után megalakult Fraternitasban (a Hifa-România Egyesület szekciója) találta meg igazán a maga helyét.

„Alig várom, hogy szombatonként találkozzunk egymással. Körülbelül tízen-tizenötön szoktunk eljönni. Hiányoljuk, hogyha valamelyik társunk hiányzik. Aggódunk olyankor érte, hogy vajon mi történhetett, miért nem jön? Alig várom a nyári kirándulást, hiszen én nagyon szeretek jönni-menni, utazni, látni.”

Nagyon sokat utaztak, kirándultak a férjével. Gyakran fürdôkre is eljártak, amelyek jót tettek Márta egészségi állapotának. Még a tengeren is nyaraltak. Nagyon hiányzik neki télen a társaság, hisz ilyenkor már sokkal nehezebben tud kimozdulni. De nagyon sok jó barát, ismerôs jön el hozzá beszélgetni általában. Aztán, hogyha elmûlik a tél, akkor ismét gyakrabban jár ki. Megtörtént, hogy elesett, fôleg télen. Ezért már öt éve botot használ, hogy biztonságosabban közlekedhessen.

„Az egyedüli gondom, hogy szombatonként nem járnak az autóbuszok, csak a kis maxi-taxik, amelyekre alig tudok felszállni. Az emberek nem mindig veszik észre, hogy mi van velem. Múltkor is a sofôr nyújtotta felém a kezét, hogy majd ô felhúz. Mondtam neki, hogy azzal nem segít rajtam, inkább csak azt mutassa meg, hogy mibe kapaszkodjam meg, aztán én majd fôlhúzom magam valahogy.”

Elköszönünk egymástól. Ismét kint vagyok a zord téli idôben és elgondolkodom Márta szavain: „csak azt mutassa meg, hogy mibe kapaszkodjam...” Tehát nem kér több segítséget a környezetétôl, csak éppen annyit, amennyire feltétlenül szüksége van. A ráadást már nem fogadja el. Életmódjával bebizonyította, hogy semmivel nem kevesebb, mint az úgymond egészségesek. Sôt.

Lassan eltávolodom Mártáék tömbházától. Sôtét hideg téli este van. Hazafele menet nyugtázom a mai napot: Egy mély hittel és hihetetlen erős akarattal megáldott jó kedélyû és életvidám asszonyt ismertem meg. Büszke vagyok rá, hogy ismerem.

Nemes Csilla

Egoizmus, vagy a nemet mondás mûvészete?

Act de egoism sau arta de a spune Nu?

Nagyon röviden szeretnék néhány szóban utalni arra, hogy elsôsorban mi magunk vagyunk felelôsek saját lelki egészségünk megôrzésért.

Abból a kijelentésbôl szeretném elindítani gondolataim fonalát, hogy mindannyian a Szentlélek Templomai vagyunk – célunk és egyben feladatunk saját egészségünk megôrzése. Azaz, tennünk kell érte, ha segítségre szorulunk, abban az esetben együtt kell mûködnünk a rajtunk segíteni akaró szakemberekkel, mert minden gyógyulás, legyen a testi, vagy lelki – fôltéve, ha külön merjük választani e kettôt – az akarattal, az erős motiváltsággal kezdôdik.

Ennek legnagyobb tanítómestere maga Jézus, aki a János 5, 1-8 szerint, a Bethesda tavánál megkérdi a betegen fekvô embert, mielőtt segítene rajta: Akarsz-e meggyógyulni?...

Ugyanis, a megtisztulás kegyelmét, a gyógyulást senkire nem lehet és nem szabad ráerôszoakolni! Ha ezt tesszük, az eredmény nagyon silány és mulandó lesz, beavatkozási odaadástól teljes mértékben függetlenül.

Astfel comunitatea Fraternitas, din Asociația Hifa a însemnat un loc potrivit pentru ea.

„De-abia aștept ziua de sâmbătă să mă pot întâlni cu ceilalți. De obicei ne adunăm vreo zece persoane. Suntem îngrijorați dacă lipsește careva dintre noi. Ne întrebăm speriați, oare ce i s-a întâmplat, de n-a venit? Aștept vara să mergem iarăși în excursie. Îmi place foarte mult să călătoresc, să văd lumea.”

Marta și soțul ei au călătorit mult în tinerețe. Au fost peste tot, chiar și la mare. Pentru sănătatea ei au însemnat foarte mult tratamentele balneare. În timpul iernii îi lipsesc foarte mult întâlnirile cu prietenii. A căzut de mai multe ori, și de cinci ani folosește un baston, pentru că se simte mult mai în siguranță.

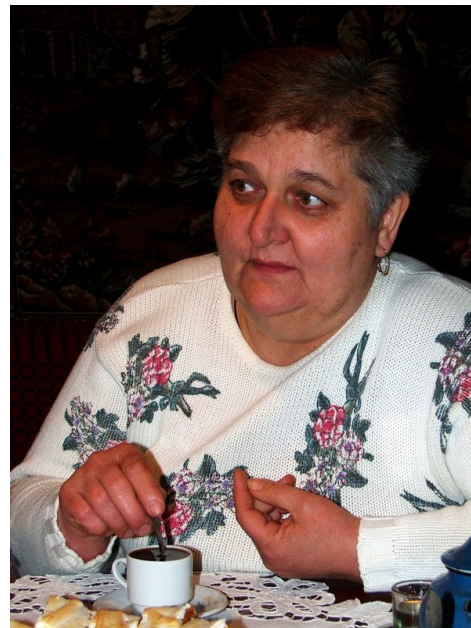
„Singura mea problemă este că în zilele de sâmbătă autobuzele nu circulă, doar maxi-taxiurile. Pentru mine este foarte greu să mă urc în aceste microbuze. Nu demult un șofer și-a întins mâna să mă tragă sus în microbuz. I-am spus că astfel nu are cum să mă ajute. L-am rugat să-mi spună și să-mi arate doar de unde să mă țin cu mâinile și atunci eu reușesc să mă trag cumva sus în autobuz.”

Ne luăm rămas bun. Iarăși sunt în stradă. Totuși mă duce gândul înapoi la ea, la cuvintele ei: „...să-mi arate numai de unde să mă țin...” Deci ea cere doar minimul de ajutor. Doar atât exact de cât are nevoie. Refuză să primească mai mult.

Marta prin exemplul ei de viață ne-a dovedit că ea nu înseamnă mai puțin decât un așa numit „om sănătos”. Din contra.

A trecut și această zi. Este întuneric și foarte frig, dar va rămâne o zi importantă pentru mine: Am cunoscut un om excepțional cu o credință profundă, cu o voință puternică. Sunt mândră că am avut ocazia să o cunosc

Nemes Csilla

Visszatérve a címre, egoizmus, avagy nemet mondás... - sok helyen megfordulva, rengeteg emberrel beszélgetve, szinte időről időre belebotlom a kiegészbe. Hosszú ideje segítő és önzetlenül munkálkodó emberek lelki kimerültségébe, akiknek nagyon rövid időre, arra lenne szükségük, hogy letegyék a lantot annak érdekében, hogy erőt gyűjtsenek még intenzívebben tudjanak jelen lenni. Tehát: megállni, és az egoizmus leghalványabb szikrája nélkül kimondani, hogy nem, mert rövid ideig pihennem kell. És éppen ez az, amit nem tudnak megtenni lelkük mélyén attól rettegve, hogy ne tűnjenek önzőnek, maguknak valóknak. Feltevődik tehát az egyensúly kérdése. És megint Jézus Krisztust hívom segítségül: aki föltre mert vonulni a tömeg gyógyítása és tanítása után – imádkozni, erőt gyűjteni az Élet Istenétől, a Mennyei Atyától. Vajon mi, akik nem merünk, és nem vagyunk képesek nemet mondani, mennyire törekszünk erre az egyensúlyra? Megvan-e az ideje életünkben a segítségnek és hasonló módon és mértékben, a feltöltődésnek? Mert ha nem, akkor előbb-utóbb elkerülhetetlen lelki kiegészünk, kimerülésünk, amikor hiába szeretnénk segíteni, képtelenek vagyunk! Nemet mondani, az egyensúly örök törvényét betartani – meg kell tanulni. Ki lenne hát nagyobb és méltóbb tanítómesterünk, mint maga Jézus Krisztus?

Kíváncsi vagyok, hogy merjünk ehhez az örök forráshoz fordulni, merjünk példát venni és tanulni, annak érdekében, hogy életünk valóban egy aktív és hatékony segítség és hasonló módon biztos forrás lehessen azoknak, akik mellettünk és velünk élnek, nem pedig egy gyakori kiegészeket termelő meddő talaj.

Varga Éva, pszichológus, pedagógus

A madárinfluenzáról / Grippa aviara

A madárinfluenza és a klasszikus szezonális emberi influenza két különböző megbetegedés, bár közöttük van összefüggés. Fontos ezeknek a megkülönböztetése, hiszen az óriási információtömegben könnyen elvesztődik az ember, és pánik uralkodik el rajta.

A **madárinfluenza** szárnyasok fertőző megbetegedése. Ezt az A influenza vírus különböző altípusai okozzák. A madarak egyes fajtái különböző fokban érzékenyek a kórokozóra. Legérzékenyebbek a háziszárnyasok, s bár a vadonélő víziszárnyasok tünetmentesen hordozhatják, ürületeikkel a környezetbe üríthetik a vírust. A betegséget először több mint 100 évvel ezelőtt Olaszországban írták le, ma már világszerte elterjedt, az Uralt nyugatra elhagyva, Európába lépett az influenza. A megbetegedést a vírus H5N1 altípusa okozza, amely azért kelt különös aggodalmat, mert genetikai állományában gyorsan következnek be változások, és hajlamos magába idegen géneket beépíteni. Annak ellenére, hogy a madár- vagy szárnyasinfluenza a szárnyasok betegsége, nagyon ritkán, és különleges körülmények között az ember is megfertőződhet és megbetegedhet. Ehhez fertőzött állattal való nagyon szoros, közvetlen kontaktus szükséges. A madárinfluenza vírus bélsárral, váladékokkal, vérrel terjedhet állatról emberre (pl. baromfitelepek, feldolgozóipar). A madárinfluenza emberről-emberre terjedésére vonatkozóan nincsenek bizonyítékok.

A **"klasszikus influenza"**: A klasszikus emberi influenza a mi vidékünkön minden évben szezonális rendszerességgel, tehát összeltelen megjelenő megbetegedés, amelynek kialakulásáért az influenza vírus A, B, vagy C típusa a felelős. A "klasszikus" influenza magas lázzal, köhögéssel, torokfájással, izomfájdalommal esetleg hasmenéssel járhat. Ez a megbetegedés cseppfertőzéssel emberről-emberre terjed.

Terjed-e a madárinfluenza élelmiszerek közvetítésével?

A madár vagy szárnyas influenzát okozó vírus hőre érzékeny, tehát a szokásos konyhatechnológia alkalmazásával (sütés, főzés) elpusztítható. Még az esetlegesen fertőzött állat húsa és egyéb részei sem közvetítik a fertőzést, ha azok kellően meg vannak sütvé/főzve. Fontos azonban tudni: a hűtés, fagyasztás nem pusztítja el a kórokozót!

Van-e oltóanyag, gyógyszer, kell-e oltást kérni madár-

Dupla cum spuneam în titlu: act de egoism, sau arta de a spune Nu... - întâlnind și vorbind cu foarte mulți oameni, de multe ori văd fără să vreau, sindromul burnoutului. Adică boala celor care de foarte mult timp ajută pe cei care sunt la nevoie, fără să se ajute pe ei înșine. Ar fi nevoie de foarte puțin timp de răgaz, pentru a fi mai eficienți, însă nu pot să spună Nu – ca să nu fie judecați ca fiind egoiști. Se pune în așa fel problematica echilibrului. Și în acest caz iarăși chem în ajutor pe Isus: Cel care întotdeauna după vindecări și învățături s-a dus să se roage, să primească ajutor și putere din partea Dumnezeuului. Oare noi, cei care nu putem să spunem Nu – cum stăm în viața noastră de zi cu zi cu problematica echilibrului? Există oare loc în viața noastră atât pentru ajutorarea celorlalți, cât și pentru rugăciuni și primirea ajutorului, pentru a fi mai eficienți? În cazul în care nu este loc pentru menținerea sănătății noastre sufletești și spirituale – atunci cu timpul devenim și noi ineficienți și bolnavi, chiar dacă vrem să evităm acest lucru.

Arta de a spune Nu, adică menținerea echilibrului de a da și de a primi – trebuie învățată. Și cine ar fi meșter mai potrivit decât Isus Christos?

Vă doresc din suflet să vă puteți întoarce la Dumnezeu prin rugăciuni, pentru a avea puterea de a-i ajuta pe semenii, și a avea o viață echilibrată cu puterea de a dăru și de a primi.

Varga Éva, psiholog, pedagog

Grippa aviara și influenza sezonieră (clasică) sunt două boli diferite, deși prezintă legături strânse între ele. Este important deosebirea lor, deoarece în afluența mare de informații omul se poate pierde și poate fi cuprins de panică. **Grippa aviara** este boala păsărilor. Ea este cauzată de diferite subtipuri ale virusului A al gripei. Diferitele specii de păsări prezintă sensibilitate diferită față de agentul patogen. Cei mai sensibili sunt păsările de curte, și deși păsările sălbatice pot fi purtători sănătoși, prin fecalele lor sunt capabile de a răspândi virusul în mediul înconjurător. Boala a fost descrisă prima dată în urmă cu mai mult de 100 ani, în Italia, azi fiind o boală larg răspândită, care trecând spre vest de Urali, a ajuns și în Europa. Îmbolnăvirea se datorează subtipului H5N1, care este periculoasă deoarece poate modifica ușor substanța genetică, fiind înclinată de a capta și gene străine. Deși grippa aviara este boala păsărilor, foarte rar, și numai în condiții speciale se pot îmbolnăvi și oamenii. Pentru acesta este necesar contactul intim și prelungit cu pasărea infectată (curți de păsări, abatoare). Virusul poate fi transmis de la păsări la om prin materiile fecale, secreții și sânge. Despre transmiterea om-la om nu sunt date convingătoare.

Influenza „clasică”: la noi apare cu caracter sezonier, toamna-iarna, fiind cauzată de subtipurile A, B și C ale virusului gripei. Influenza clasică se caracterizează prin febră ridicată, tuse, dureri în gât, dureri musculare, eventual diaree. Această boală se propagă de la om la om, prin secrețiile infectate.

Se transmite grippa aviara prin alimente?

Virusul gripei aviare este termosensibil, deci se distruge prin tehnologiile culinare obișnuite (fier, copt). Nici măcar carnea sau alte porțiuni eventual infectate ale păsării nu transmit virusul, dacă sunt fierte corespunzător. Trebuie

influenza ellen?

Jelenleg sehol a világon nem áll rendelkezésre a madárinfluenza ellen, az emberek számára védelmet adó, közforgalomban lévő oltóanyag. Az Egészségügyi Világszervezet 2005. áprilisában bocsátott a saját oltóanyaggyártással rendelkező országok rendelkezésére egy olyan madárinfluenza vírusörzset (H5N1), amelyet Délkelet-Ázsiában származások között zajló és emberi megbetegedéseket is okozó járványhoz tartozó emberből izoláltak. Ebből a vírusörzsből állították elő azt a kísérleti vakcinát, amelyet a közelmúltban 100 önkéntes kapott meg pl. a szomszédos országban. Ez a kísérleti vakcina azt a célt szolgálja, hogy kidolgozzák, teszteljék a jelenleg még nem létező, világjárványt okozó vírus altípus elleni vakcina gyártási technológiáját, azért, hogy az esetleges világjárvány kezdetén már rendelkezésre álljon az új vakcina nagyüzemi gyártásának módszere.

Dr. Kolcsár Melinda

♦♦♦♦♦

Ínsá menționat: congelarea, refrigerarea nu distruge virusul!
Există vaccin împotriva gripei aviare, este necesară vaccinarea?
În prezent nicăieri pe lume nu este disponibil un vaccin eficient, aprobat împotriva gripei aviare. Organizația Mondială a Sănătății a pus în aprilie 2005 la dispoziția țărilor cu drept de producere a vaccinurilor, o colonie de virus (H5N1), care a fost izolat în Sudestul Asiei din om, suferind în această boală, fiind cea care a cauzat îmbolnăvirile păsărilor și a oamenilor totodată. Din această colonie a fost produs acel vaccin experimental, care s-a administrat aproximativ la 100 de voluntari din țările învecinate. Scopul acestui vaccin este de a cerceta, a testa tehnologia producerii vaccinului împotriva celui subtip de virus (neexistent încă) care ar putea cauza eventuală pandemie de influență. Astfel la debutul pandemiei ar fi posibil producerea pe scală largă a vaccinului.

Dr. Kolcsár Melinda

A sérültek jogai és kötelességei Drepturile si obligațiile adulților cu dizabilități

A sérült felnőtt jogait és kötelességeit a **102/1999 Sürgősségi Kormányrendelet szabályozza, amely a sérült személyek különleges védelmére és munkáltatására vonatkozik.**

Az említett kerettörvény előírásai szerint a sérült személy a sérült személyi bizonyítvány alapján jogosult a társadalmi szolgáltatásokra és helyzetét szabályozó jogi normák előírásaira.

A következő négy rokkantsági fok egyikebe tartozhat: könnyen sérült, közepesen, mérsékelt, fokozottan vagy súlyosan sérült.

A sérült személy rokkantsági fokát igazoló bizonyítvány kibocsátásakor az orvosi szakvéleményi bizottság kötelessége, hogy egyéni rekuperációs programot dolgozzon ki a sérült számára.

Ezen kívül a sérültek a **követzőkre jogosultak a rokkantsági fokuk függvényében:**

1) – a súlyosan és fokozottan sérült felnőttek, akiknek **nincs jövedelmük** fizetésből vagy nyugdíjból, kivételt képezve az utód nyugdíjasok (pensia de urmaș), 1.500.000 lei havi pótlékra jogosultak,

2) – azok a súlyosan és fokozottan sérült felnőttek, akiknek fizetésből vagy nyugdíjból **keresetük van**, kivételt képezve az utód nyugdíjasok, őket az előbb említett összeg 50% illetve 30% havi pótlék illeti,

3) – a súlyosan és fokozottan sérült felnőtt nemlátók 2005 január 1-től 1.695.000 lej, illetve 847.500 lej társadalmi segélyt kapnak, függetlenül attól, hogy van fizetésből jövedelmük vagy nincs,

4) – azok a súlyosan/fokozottan sérült nem látók, akik fizetést halmoznak korhatár nyugdíjjal (pensia pentru limita de vârstă), hadirokkant nyugdíjjal (pensia I.O.V.R.) vagy munkaképesség vesztéséért járó nyugdíjjal (pensia pentru pierderea capacității de muncă), ezek közül választják valamelyiket vagy a szociális segélyt,

5) – a súlyosan/fokozottan sérült felnőtt nemlátók, akik

Persoanele cu handicap se bucură de drepturile prevăzute în legea-cadru (capitolul IV din OUG nr. 102/2001 privind protecția specială și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, aprobată de Legea nr. 519/2002 cu modificările ulterioare) în funcție de gradul de handicap.

Gradul de handicap poate să fie ușor, mediu, accentuat sau grav și se atestă prin certificat, eliberat de comisia de expertiză medicală.

Persoanele cu handicap pot beneficia, printre altele, de servicii sociale, transport comun gratuit, scutiri de la plata taxelor de abonament radio și televizor, anual de un bilet de tratament gratuit, alocație socială, asistență medicală și de alte facilități, care vor fi prezentate în cele ce urmează.

Pe baza prevederilor art. 19 din OUG nr. 102/2001:

1) – adulții cu handicap grav sau accentuat, care **nu realizează venituri** din salarii sau pensii, cu excepția pensiei de urmaș, beneficiază de o indemnizație lunară de 1.500.000

lei,

2) – adulții cu handicap grav sau accentuat, care **realizează venituri** din salarii sau pensii, cu excepția pensiei de urmaș, beneficiază de o indemnizație lunară de 50%, respectiv de 30% din valoarea indemnizației lunare,

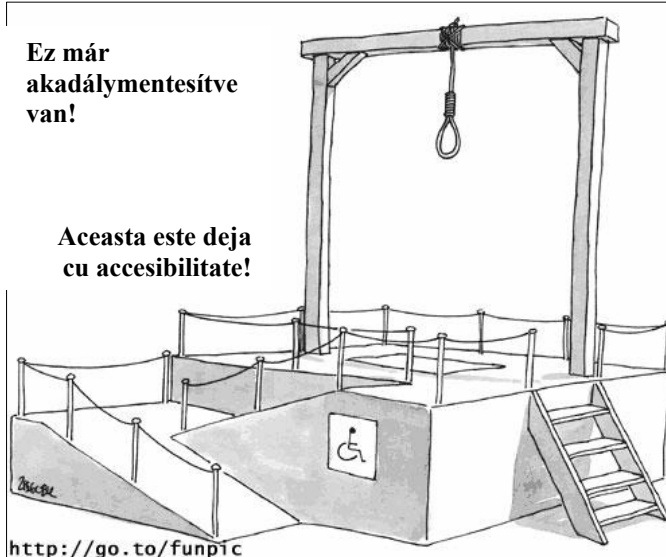
3) – adulții nevăzători cu handicap grav sau accentuat beneficiază din data de 1 ianuarie 2005 de o alocație socială în valoare de 1.695.000 lei respectiv 847.500 lei indiferent dacă realizează venituri din salarii sau nu,

4) – acele persoane nevăzători cu handicap grav sau accentuat care cumulează salariul cu pensia pentru limita de vârstă, pensia I.O.V.R. sau pensia pentru pierderea capacității de muncă, trebuie să opteze pentru una dintre acestea sau pentru alocația socială,

5) – adulții nevăzători cu handicap grav, primesc pentru

Ez már akadálymentesítve van!

Aceasta este deja cu accesibilitate!

fizetés nélküliek, a szociális segélyt halmozzák az előbbi pontban felsorolt egyik nyugdíjjal,

6) - a súlyosan sérült felnőtt nemlátók, kísérőjükért kezdő szociális asszisztens nettó fizetését kapják,

7) - a súlyosan sérült felnőtt nemlátóknak joguk van választani maguk mellé kísérőt vagy személyes asszisztentst,

8) - a súlyosan sérült felnőttek mellé alkalmazhatnak egyéni munkaszerződéssel személyes asszisztentst a helyi közigazgatási hatóságok, ingyenes rádió és televízió bérletre jogosultak a súlyosan sérült felnőttek és eltartásukban levő személyek, akik a sérülttel együtt laknak,

9) - elsőbbséget élveznek a telefon bekötésnél és 100 ingyenes impulzust, (a nem látók, pedig 400 ingyenes impulzust) a súlyosan illetve fokozottan sérült személyek és azok családja, ha ugyan az a lakcímük,

10) - a felszíni városi közszállítási eszközökön és a metrón ingyen utazhatnak a súlyosan és fokozottan sérült személyek és azok kísérői/személyes asszisztensei,

11) - belföldi II. osztályú vonaton, illetve autóbuzson, valamint folyami közlekedésen évente 12 menet-jövet jegy értékére ingyen utazhat a súlyosan sérült, és ha vele utazik, akkor a kísérő vagy a személyes asszisztens is, a fokozottan sérült hasonlóan ennek felére jogosult, a hemodialízisben szenvedők pedig korlátlan ingyenes utazásra jogosultak,

12) - a súlyosan sérült mozgásképtelen felnőtt kérésére otthoni tanítás biztosítására jogosult a kötelező tanulmányi időtartam erejéig,

13) - orvosi ellátásra jogosultak a sérültek az Egészségügyi Társadalombiztosítási Törvény előírásai szerint,

14) - járó-beteg illetve kórházi kezelés ideje alatt ingyenes gyógyszerre illetve kezelésre jogosultak,

15) - 2005. január 1-től egy évben egyszer ingyenes kezelési jegyre jogosultak, a melyet orvosi ajánlat alapján a Területi Nyugdíjház oszt ki

A sérülteknek szükséges okmányok: személyazonossági fénymásolat, 2 példányban orvosi ajánlat a kezelésre (amely tartalmazza többek között: a választott kezelési helyet, az orvos és az Egészségügyi Pénztár közötti szerződés számát), ha a biztosított személy jövedelem nélküli, akkor szükséges a polgármesteri hivataltól ezt igazoló bizonyítvány, eredetiben a kezelés előtti hónap nyugdíjpapírja, a sérült rokkantsági fokát igazoló bizonyítvány (súlyos/fokozottan rokkant) és a sérültek a rokkantsági fokba soroló döntés (decízie).

Szükséges papírok fénymásolata a kísérőnek/személyes asszisztensnek, ha a sérült személyt elkísérnek: személyazonossági, a sérült rokkantsági fokát igazoló bizonyítvány (súlyos/fokozottan rokkant), saját felelősségére írt nyilatkozat, amely szerint ő volt kijelölve a sérült elkísérésére és a sérültek a rokkantsági fokba soroló döntés (decízie).

Fontos azt tudni, hogy csak a jogosult személy személyesen és a kitűzött időtartam alatt veheti át az ingyenes kezelési jegyet a Területi Nyugdíjházról.

16) - ingyenes protézisekre, mankókra, ortopédikus cipőkre, kerekesszékekre jogosultak és előnyösen juthatnak hallókészülékhez és szív-implantátumokhoz

17) - állami lakások bérlesekor még pluszban bérelhetnek egy szobát a súlyosan sérültek, illetve azok a családok, akik gondozásában súlyosan sérült személy van, minimális bérért kaphatnak állami lakást a fokozottan sérültek is

8) - a helyi állami kasszából havi 200.000 lej pótlék illeti meg az egyéni munkaszerződéssel rendelkező súlyosan sérült nemlátókat és ingyenes villanybérleti szerződés.

A sérült személyeknek kötelező: megjelenni az orvosi szakvéleményező bizottság előtt, követni és betartani az egyéni rekonvaleszcencia programot, állapotának megfelelően kerüljön munkaviszonyba és működjön együtt a szociális asszisztensekkel. Ha állapotában olyan változás következik be, amely

ínsőítő echivalentul salariului net al asistentului social debutant,

6) - adulții nevăzători cu handicap grav pot opta între a avea însoțitor sau asistent personal,

7) - persoanele (atât adulții cât și copiii) cu handicap grav pot beneficia gratuit de serviciile unui asistent personal, angajat de către autoritățile administrației publice locale,

8) - adulții cu handicap grav sunt scutiți de plata taxelor de abonament de radio și televizoare, de aceasta scutire beneficiază și persoanele care au în întreținere persoane cu handicap grav, dacă locuiesc împreună,

9) - beneficiază de prioritate la instalarea postului telefonic și scutire de la plata abonamentului telefonic cu 100 de impulsuri incluse (nevăzători 400 de impulsuri) adulții cu handicap grav sau accentuat, cât și familiile acestora dacă au domiciliul comun,

10) - adulții cu handicap grav sau accentuat și însoțitorii/asistenții personali ai acestora se bucură de gratuitatea transportului urban cu mijloace de transport în comun și cu metroul,

11) - de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu tren de persoane, clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial, în limita a 12 călătorii dus-întors pe an beneficiază adulții cu handicap grav (adulții cu handicap accentuat au dreptul la 6 călătorii) și asistenții personali/însoțitorii lor atunci când călătoresc împreună cu acestea,

12) - la cerere adulților cu handicap grav, nedeplasabili se asigură pregătire școlară la domiciliu, pe durata învățământului general obligatoriu,

13) - beneficiază de asistență medicală,

14) - beneficiază de medicamente gratuite atât pentru tratament ambulatoriu, cât și în timpul spitalizării,

15) - începând de la data de 1 ianuarie 2005 adulții cu handicap au dreptul anual la un bilet de tratament gratuit, care se distribuie de către Casele de Pensii Teritoriale pe baza recomandării medicale.

Acele necesare pentru persoana cu handicap în vederea obținerii biletului de tratament: xerocopie de pe buletin sau carte de identitate, recomandarea medicului în 2 exemplare (care să conțină printre altele numele stațiunii alese, numărul contractului încheiat între medic și C.N.J.A.S.), adeverința eliberată de primărie în cazul în care persoana care solicită biletul de tratament nu realizează nici un venit, cuponul de pensie în original din luna anterioară umării tratamentului, certificatul de persoana cu handicap (grav/accentuat) și decizia de încadrare în grad de handicap.

Pentru însoțitor sau asistent personal, în cazul în care însoțesc persoana cu handicap, sunt necesare următoarele acte: xerocopie de pe buletin sau carte de identitate, certificatul de persoana cu handicap (grav/accentuat), decizia de încadrare în grad de handicap al persoanei pe care urmează să însoțească, declarație pe proprie răspundere.

Numai beneficiarul personal la data stabilită poate să preia biletul de tratament gratuit de la Casa Teritorială de Pensii.

16) - adulții cu handicap au dreptul la obținerea gratuită a protezelor, cârjelor, ghetelor ortopedice, cărucioarelor (la prețul etalon) și la aparate auditive și a implanturilor cardiace,

17) - în cazul închirierii locuințelor deținute de stat, persoanelor cu handicap grav și familiilor care au în întreținere persoană cu handicap grav, la solicitare se acordă o cameră în plus, la tariful minim prevăzut de lege,

18) - adultul nevăzător cu handicap grav angajat cu contract individual de muncă beneficiază de o indemnizație lunară în valoare de 200.000 lei.

Persoanele cu handicap au obligația să se prezinte în fața comisiei de expertiză medicală, să urmeze programul individual de recuperare, să se încadreze în muncă în măsura posibilităților și să colaboreze cu asistenții sociali. În cazul în care intervine vreo schimbare în starea lor de natură să atragă după sine o situație juridică diferită, sunt obligați să comunice acest fapt în termen de 10 zile (ex. modificare cu privire la

alapján más jogok illetik meg, köteles ezt 10 napon belül jelezni (pl. rokkantsági fok, lakcímváltozás, jövedelmi változások).

A mozgássérült személyek jogi helyzetét gazdag joganyag szabályozza. Annak ellenére, hogy a jogi keret biztosítva van, azt tapasztalom, hogy a törvényes előírások betartása nehézkes. Ez a társadalmat alkotó többi személy szemléletváltásán és hozzáállásán múlik.

Kívánom, hogy ez a helyzet kedvezően megváltozzon.

Benkő Hajnal és Bükkösi Orsolya

♦♦♦♦♦

gradul de handicap, domiciliu, situația veniturilor realizate).

Numeroase acte normative reglementează situația juridică a persoanelor cu handicap.

Deși cadrul legislativ este asigurat, respectarea și executarea prevederilor legislative este anevoioasă. Aceasta depinde de schimbarea mentalității și a atitudinii celorlalte persoane care compun societatea. Doresc ca această stare să se schimbe favorabil, cât mai curând.

Benkő Hajnal și Bükkösi Orsolya

Építsünk hidakat! / Să construim poduri!

Díjmentes Tanfolyam: Általános ismeretek sérült személyek életéről és környezetükről

Curs gratuit pentru însușirea cunoștințelor generale despre viața persoanelor cu dizabilități și mediul lor

Október - november 2005 octombrie - noiembrie

Miért döntöttem úgy, hogy beiratkozom a HIFA-Románia Egyesület által szervezett Hídepítő tanfolyamra, több okot is fel tudnék sorolni. Először is volt a kíváncsiság. A szórólapon volt egy olyan mondat, ami így szólt: „nemesak sérülteknek”. Aztán ott van egy kedves barátnőm, ki fiatalon került tolószékbe. Ráadásul kitűnő alkalomnak ígérkezett, hogy szakmai (betegápolói) ismereteimet bővítsen.

Most, hogy a nyolchetes tanfolyam közepén tartunk, csak azt mondhatom: nem bántam meg, hogy eljöttem.

Teljesen más világ nyílt meg itt előttem az előadóteremben. Többet tudtam meg sérült embertársainkról, akikről eddig csak sejtettem, milyen személyek lehetnek, hogyan érezhetnek, és az őket körbevevő világról.

Amint résztvettem a jogtanácsos által tartott órákon, feltárultak a mindennapi nehézségek, amikbe egy sérült ütközik. Habár papíron gyönyörűen megfogalmazott törvények és törvényhatározatok vannak, amelyeknek védeniük kellene a sérült ember jogait, a szomorú valóság teljesen más. A szociális segélyek siralmasan kicsinyek, s mint mai társadalmunk minden embere, a sérült előtt is nagy akadály áll: a bürokrácia. Az ép, egészséges ember meg néha könnyebben megküzd vele, de nem biztos, hogy egy nemlátó, nemhalló, vagy tolószékben ülő személy ugyanezt mondhatja.

Más órán pszichológus érzékelteti velünk mi zajlik le a sérült ember és családja lelkében, majd elhangzik milyen általános ápolásra van szüksége egy mozgássérültnek. Aztán tanulni próbáljuk a jelbeszéd és a Braille írás rejtélyeit, ami ámbár felér még két idegen nyelv elsajátításával, számomra örömdetes, mert új utat nyit meg kommunikáció szempontjából.

Amint telik az idő, kis csapatunk baráti körre alakul, lassan mindenki tudja mi zajlik a társa lelkében, milyen problémákkal szembesült a hét folyamán. Mint mondani szokás „több szem többet lát”, így hát a problémákra való megoldások sem késnek. Ha nem is a tökéletes megoldás, de legalább egy őszinte bátorítás és együttérzés. S, ha így folytatjuk, egész biztos, a „hidak” is felépülnek.

Gy. M.

♦♦♦♦♦

Aş putea înşira mai multe argumente, de ce m-am înscris la cursul „Să construim poduri” organizat de Asociația HIFA-România în colaborare cu alte organizații. În primul rând a fost curiozitatea. În talonul de înscriere era o propoziție care suna așa: „nu numai pentru persoanele cu dizabilități”. După aceea, am o prietenă

dragă care încă din tinerețe este în scaun cu rotile. Deasemenea a fost o ocazie deosebită pentru a lărgii cunoștințele mele profesionale, de îngrijire a bolnavilor.

Acum când suntem la jumătatea, instruirii de opt săptămâni, pot să spun că nu îmi pare rău că am venit.

În sala de curs mi sa deschis o lume total diferită. Am aflat mai multe lucruri despre persoanele cu dizabilități, despre care până acum doar am intuit, ce fel de persoane sunt, ce simt ei, despre lumea lor care le înconjoară.

Participând la orele de cunoștințe juridice, am putut vedea greutățile zilnice, de care se izbesc persoanele cu handicap. Deși există legi și hotărâri deosebit de bine formulate pe hârtie, care vin să protejeze drepturile persoanelor cu handicap, realitatea cruntă este cu totul alta. Ajutoarele sociale sunt deosebit de mici, și tot așa cum și pentru toți oamenii societății noastre, și în fața lor stă un obstacol mare: birocrăția. Dacă un om sănătos mai ușor reușește să lupte cu aceasta, nu același lucru poate spune un orb,

mut, sau o persoană aflată într-un cărucior.

În alte ore, psihologul încearcă să ne prezinte ce anume se desfășoară în sufletul persoanelor bolnave și a familiei lor, iar mai apoi aflăm ce îngrijiri generale necesită o persoană cu handicap. Încercăm să învățăm misterele vorbirii semnelor, și a scierii Braille, care deși seamănă cu învățarea a două limbi străine, pentru mine a fost o bucurie deoarece mi-a deschis un nou drum în domeniul comunicării.

Cu cât trece timpul, mica noastră echipă a devenit un grup de prieteni, am început cu toți să știm ce anume este în sufletul celui alt, cu ce probleme sa confruntat în cursul săptămânii. Așa cum se spune „mai mulți oameni, mai multe opinii” nici rezolvările asupra problemelor nu întârzie. Chiar și dacă nu este o rezolvare perfectă, dar cu certitudine este o încurajare sinceră și compasiune. Dacă continuăm în acest fel, sigur „podurile” vor fi construite.

Gy. M

Traducere Györfi Júlia

TÁMOGATÁSRA VÁRÓ TERVEK 2005-BEN PROIECTE ÎN ASPECTAREA SPONSORILOR ÎN 2005

Olyan családok felkeresése, akik felveszelnének nehéz anyagi helyzetben, családokban és családokon kívül élő **gyerekek és fiatalok támogatását, Családok támogatása, Országos mozgássérültek és betegek Találkozója, Tanfolyamok sérült személyeknek, Tanfolyamok sérült személyek lelki, fizikai gondozásáról, Fraternitás: havi találkozók, kirándulások**

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Căutarea unor familii care pot și doresc să **sprîjine copiii și tinerii**, care trăiesc în familie sau în afara ei și au dificultăți materiale, **Sprîjinierea familiilor în dificultate, Întâlnire pe țară a persoanelor cu deficiență fizică și bolnav, Cursuri pentru persoane cu deficiență, Cursuri despre viața persoanelor cu dizabilitate, asistență socială, Fraternitas: întâlniri lunare, excursii**

MEGVALÓSÍTOTT TEVÉKENYSÉGEINK 2005-BEN ACTIVITĂȚI REALIZATE ÎN 2005

Gyereknapi (vajai óvoda, Maros megye), Szováta-i kirándulás sérült személyeknek, Fraternitas Nagytalálkozó Szeltersz, Könyvkiadás: bemutató és tárlatmegnyitó mozgássérültek alkotásaival, Tanfolyam általános ismeretekről sérült személyek életéről és környezetükről, Mikulás-i ünnepség

♦

Ziua copiilor din Văleni - jud. Mureș, Excursie la Sovata pentru persoane cu dizabilitate, Tabăra Fraternitas Selters, Lansare de carte și vernisaj de expoziție cu lucrările persoanelor cu dizabilitate, Curs pentru însușirea cunoștințelor generale despre viața persoanelor cu dizabilități și mediul lor, Sărbătoare de Sf. Nicolae

♦ ♦ ♦

RÉSZTVEVETTÜNK / AM PARTICIPAT

1%-os kampányon a Nem Kormányzati Szervezetek vásárán

♦

Targul ONG campania pentru 1%

TÁMOGATJÁK TEVÉKENYSÉGÜNKET 2005-BEN CEI CARE NE SPRIJINÁ ÎN 2005

A LAP MEGJELENÉSÉT TÁMOGATTA A MOBILITÁS

EDITAREA ZIARULUI A FOST SPONSORIZATĂ DE MOBILITAS

HIFA-AUSTRIA, MARKÓ BÉLA
RMDSZ elnök / președinte UDMR,
FUNDAȚIA COMMUNITAS

ALAPÍTVÁNY, FUNDAȚIA ILLYÉS KÖZALAPÍTVÁNY,
ICSSZM, DANONE SA, BIG IMPREST SRL, AMIC PROD SRL, ZIMEX SRL
(Maroszentgyörgy / Sâng. de Mureș), MASTER DRUCK, TORDAI IMPEX SRL,
ALY MONY COM SRL (Bolintineni / Bălintfalva), SC ALLCOLORS SRL (Nyárádó /
Ungheni Mureș), SÁNTHA TIBOR, MEZEI ISTVÁN, ALFEUS ROMBAT (Iuliu
Maniu 40), SIKÓ ÉVA, ROMHOLMA SRL, MINI PRIX, Marosvásárhely-i
KERESZTELŐ SZT. JÁNOS TEMPLOM / BISERICA ROMANO-CATOLICĂ DIN
CENTRU Tg-Mureș, CASA DEUS PROVIDEBIT HÁZ Marosvásárhely / Tg-Mureș,
MARKÓ ENIKŐ, TRANSPORT LOCAL SA, PONDEROSA SRL, FOMCO SRL
(Maroszentgyörgy / Sâng. de Mureș), MAROSVÁSÁRHELYI POLGÁRMESTERI
HIVATAL / PRIMĂRIA TG-MUREȘ, GHERMAN ELISABETA, MILLENIUM
MANAGEMENT, BIROTECHPRESS, KÖNCZEY ELEMÉR, MOLDOVÁN
CSABA, PÁSZTOR FERENC

Segíts, hogy segíthessünk! Ajută, ca să putem ajuta!

KÖSZÖNJÜK! / MULȚUMIM!

Boldog Új Évet! 2006 La Mulți Ani!

Barátunk a marosvásárhelyi Rádió

A kedves hallgatók rendszeresen, minden hónap utolsó szerdáján, a László Edit **Összhang** című műsorában hallhatnak sérült személyek életéről, problémáiról.

♦

Prietenul nostru este Radio Mureș

Ascultătorii au ocazia, ca în ultima zi de miercuri a fiecărei luni, să asculte în limba maghiară emisiunea **Ambianță**, a lui László Edit, aspecte din viața și problemele persoanelor cu handicap

VÁSÁROLJON!

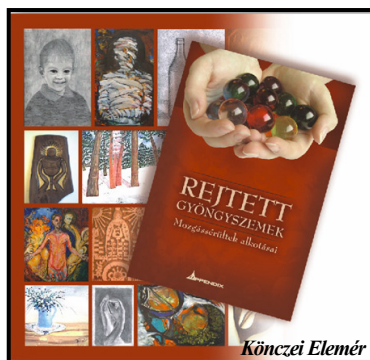
Sérült és beteg személyek által készített képeslapokat!

CUMPÁRAȚI!

Felicitări confectionate de persoane cu deficiență fizică și bolnavi!

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

AMENNYIBEN TAGJA SZERETNE LENNI EGYESÜLETÜNKNEK, TÁMOGATNI SZERETNE TERVEINKET, VAGY ÚJSÁGUNKBAN SZERETNE ÍRNI, JELENTKEZZEN! DACÁ DORIȚI SÁ FIȚI MEMBRU AL ASOCIAȚIEI NOASTRE, SĂ NE AJUTAȚI ÎN REALIZĂRILE PROIECTELOR SAU SĂ PUBLICAȚI ÎN ZIARUL NOSTRU, SĂ NE CONTACTAȚI!

Megvásárolhatja Egyesületünknel a **Rejtett gyöngyszemek (Mozgássérültek alkotásai)** című könyvet!

♦

Puteți cumpăra la Asociația noastră cartea în lb. maghiară **Perle ascunse (Lucrări ale persoanelor cu dizabilități)**

Kőnczey Elemér

VERSENY

Válaszoljanak a következő kérdésre:
Milyen betegséget okoz a D vitamin hiánya?
A helyes megfélést küldjék el címünkre legkésőbb 2006. február 25-ig.

♦ ♦ ♦

Előző lapszámunk kérdésének megfélése:
Melyik a Föld három legnagyobb szigete?

Grönland 2 175 000 km², Új-Guinea 777 900 km², Kalimantan (Borneo) 743 200 km²

CONCURS

Răspundeți la întrebarea:
Ce boală produce lipsa vitaminei D?
Trimiteți răspunsul corect la adresa noastră, până la data de 25 februarie 2006.

♦ ♦ ♦

Răspunsul corect la întrebarea din numărul anterior:

Care trei insule sunt cele mai mari pe Pământ?

Grönlanda 2 175 000 km², Noua Guineea 777 900 km², Kalimantan (Borneo) 743 200 km²

KÉRJÜK, TÁMOGASSA! földterület vásárlását, sérült

személyek központjának létesítéséhez!!!

S.O.S. S.O.S. S.O.S.

VĂ RUGĂM SĂ SPRIJINIȚI! Cumpărarea unui teren folosit la construirea unui centru pentru persoane cu deficiență fizică!!!

HIFA-RO INFO A Hifa-România Segítség Mindenkiene Egyesület negyedévi ingyenes

hírlapja / Ziarul trimestrial gratuit al Asociației Hifa-România Ajutor pentru Toți

Főszek. / Redactor șef: Simon Judit-Gy, **Főszeksző helyettes / Vice-Redactor sef:**

Kalló Márton **Szerkesztő/Redactea:** az egyesületi tagok / membrii Asociației,

Címünk / Adresa noastră: Hifa-România, Op. Tg-Mureș 2 Cp. 222 **Tel:** 0265-247679, 0744-529742

E-mail: hifa_ro@yahoo.com

Website: www.hifa.home.ro

Bankszámlaszám / Cont bancar:

BCR Tg-Mureș str. Gh. Doja 1-3, Hifa-România Ajutor pentru Toți,
RO67RNCB3600000069550001/ROL, RO02RNCB3600000069550007/EUR,
RO56RNCB3600000069550005/USD

Kérjük, adományozza adója 1%-át! / Vă rugăm, donați 1% din impozitul dumneavoastră!

RO72RNCB3600000069550008/ROL 1%

Cod fiscal: 13226582

Nvontatia / Tinăreste: Master Druck **Tel:** 0265-262359